

VILNIAUS GEDIMINO
TECHNIKOS UNIVERSITETAS

VILNIAUS GEDIMINO TECHNIKOS UNIVERSITETAS

ATASKAITA

TVIRTINU

Mokslo prorektorius

*Rektorius
Alfonsas Daniūnas*

Antanas Čenys

2013 m. 12 31 d.

Užsakovas: Molėtų rajono savivaldybės administracija

Temos pavadinimas: Giedraičių miestelio teritorijos bendrasis planas
Sprendinių poveikio vertinimo ataskaita.

Statybos inžinerija: 02T

2011 m. liepos 14 d. Sutartis Nr. A14-165/4058-AP

Mokslo direktorius

*VGTU Mokslo direkcijos
direktoriaus pavaduotoja*
Jelena Kabutova

Vaidotas Vaišis

Instituto direktorė

prof. dr. Marija Burinskienė

(vardas, pavardė, parašas)

Temos vadovas

prof. dr. Marija Burinskienė

(vardas, pavardė, parašas)

PROJEKTĄ IŠ DALIES FINANSUOJA
EUROPOS SOCIALINIS
FONDAS

PROJEKTĄ ĮGYVENDINA
MOLĖTŲ RAJONO
SAVIVALDYBĖS
ADMINISTRACIJA

PROJEKTĄ RENGIA
VILNIAUS GEDIMINO TECHNIKOS UNIVERSITETAS
TERITORIJŲ PLANAVIMO MOKSLO INSTITUTAS

Projektas VP1-4.2-VRM-04-R-92-010

Molėtų rajono savivaldybės Giedraičių miestelio bendrasis planas

III etapas. Sprendinių rengimo stadija
SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

Užsakovas: Molėtų rajono savivaldybės administracija

Rengėjas: Vilniaus Gedimino technikos universitetas
Teritorijų planavimo mokslų institutas

Projekto vadovė: prof. dr. Marija Burinskienė (Atest. Nr. 2494)

2012 m.

PROJEKTĄ IŠ DALIES FINANSUOJA
EUROPOS SOCIALINIS
FONDAS

PROJEKTĄ ĮGYVENDINA
MOLĖTŲ RAJONO
SAVIVALDYBĖS
ADMINISTRACIJA

PROJEKTĄ RENGIA
VILNIAUS GEDIMINO TECHNINIS UNIVERSITETAS
TERITORIJŲ PLANAVIMO MOKSLO INSTITUTAS

PROJEKTAS VP1-4.2-VRM-04-R-92-010

MOLĖTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS GIEDRAIČIŲ MIESTELIO BENDRASIS PLANAS

AUTORINIS KOLEKTYVAS

Bendrojo plano vadovė – prof. dr. M. Burinskienė

Bendrojo plano dalių rengėjai:

Urbanistinė dalis

arch. J. Zagorskas

Socialinė-ekonominė aplinka

V. Buivydienė

Gamtinė aplinka, rekreacija

D. Lazauskaitė

Nekilnojamojo kultūros paveldas

D. Lazauskaitė

Susisiekimo sistema

doc. dr. J. Jurevičienė

Inžinerinės infrastruktūra

doc. dr. G. M. Paliulis

Grafinė dalis

V. Palevičius

Atsakingas asmuo

B. Vengrys

V. Buivydienė

T U R I N Y S

GIEDRAIČIŲ MIESTELIO TERITORIJOS BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS	2
1. STATUS QUO SITUACIJOS VERTINIMAS	2
2. POVEIKIS TERITORIJOS VYSTYMO DARNAI IR (AR) PLANUOJAMAI VEIKLOS SRIČIAI	3
3. POVEIKIS EKONOMINEI APLINKAI	5
4. POVEIKIS SOCIALINEI APLINKAI	7
5. POVEIKIS GAMTINEI APLINKAI IR KRAŠTOVAIZDŽIUI.....	9
6. PRIEMONĖS TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTŲ SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENAI (MONITORINGUI) ATLIKTI	12
7. TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTŲ SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMO LENTELE	16

GIEDRAIČIŲ MIESTELIO TERITORIJOS BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

Giedraičių miestelio bendrojo plano sprendinių poveikio vertinimas atliktas, remiantis Teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. liepos 16 d. nutarimu Nr. 920 (Žin., 2004, Nr. 113-4228).

1. STATUS QUO SITUACIJOS VERTINIMAS

Neįgyvendinus bendrojo plano urbanistinės dalies sprendinių Giedraičių miestelio teritorijoje, plėtra būtų teisiškai neįmanoma, kadangi miestelio generalinis planas buvo parengtas esant visai kitokiai ekonominei situacijai ir valstybinei santvarkai, jis yra morališkai pasenęs ir nebeatitinka dabartinių plėtros tendencijų ir visuomenės poreikių. Be bendrojo plano nebūtų galima įvertinti palankiausios plėtrai teritorijos, plėtra galėtų vykti, bet būtų reguliuojama daugiausiai ekonominių jėgų ir rinkos dėsniais. Kai plėtra reguliuojama vien ekonominių faktorių, nukenčia gamtinė aplinka, jos kokybė, gyventojai ir bendras teritorijos darnumas. Nors esant tokiai plėtrai tikėtinas trumpalaikis teigiamas efektas, duodantis naudą konkrečioms investuotojams, tačiau iš to būtų mažai naudos miestelio bendruomenei. Tai neigiamai atsilieptų įvairių miestelio sistemos dalių funkcionavimui: susisiekimui, aptarnavimui, socialinei sanklodai ir kt..

Neįgyvendinant bendrojo plano sprendinių, tikėtinos nepalankios tolimesnės gyventojų skaičiaus ir socialinės demografinės struktūros raidos tendencijos: toliau mažės mokinių skaičius, to pasekoje Giedraičių miestelio A. Jaroševičiaus vidurinė mokykla taps neperspektyvi. Jei nebus atnaujinta Giedraičių ambulatorijos turima įranga, esama lopšelio-darželio pastatų būklė, blogės gyventojų gyvenimo kokybė, didės vidinė ir išorinė emigracija, pagal šiuos parametrus Giedraičių miestas atsiliks nuo šalies rodiklių vidurkio. Neįgyvendinus bendrojo plano sprendinių, nesukūrus naujų darbo vietų, mažės gyventojų ekonominis aktyvumas.

Jei bendrojo plano sprendiniai nebūtų įgyvendinami, visų pirma būtų prarasta ekonominė, verslo infrastruktūros plėtros nauda. Nebūtų tinkamai plėtojami ir išnaudojami žmoniškieji išteklių, nebūtų sudarytos prielaidos spartesniam ekonominiam augimui bei socialiniam progresui.

Pažymėtina, kad susisiekimo sistemos plėtra būtų vykdoma net ir tuo atveju, jeigu Giedraičių miestelio teritorijos bendrojo plano susisiekimo dalies sprendiniai nebūtų įgyvendinami. Susisiekimo sistemos plėtra numatyta Lietuvos Respublikos bendrojo plano

sprendiniuose, reglamentuota įstatymais, teritorijų planavimo ir specialiuosiuose planuose, kituose planavimo dokumentuose. Neįgyvendinus Giedraičių miestelio bendrojo plano sprendinių, kiltų tam tikras pavojus susisiekimo sistemos plėtrai, kadangi ji būtų nepakankamai optimali, nepilnai suderinta su miestelio teritorijos urbanistine raida, to pasekoje suprastėtų gyventojų ir transporto susisiekimo kokybė, kas neigiamai įtakotų miestelio teritorijos ekologinę, socialinę, ekonominę ir technologinę aplinką.

Neįgyvendinus Giedraičių miestelio bendrojo plano susisiekimo sistemos sprendinių, galimos neigiamos pasekmės: būtų sudėtinga reguliuoti didėjančius transporto srautus ir jų pralaidumą, padidėtų miestelio pagrindinių gatvių ir sankryžų apkrovimas, išaugtų transporto srautų keliamas neigiamas poveikis aplinkai, augtų eismo įvykių skaičius. Galutiniame rezultate – būtų neišnaudotas visas esamas Giedraičių miestelio susisiekimo sistemos potencialas.

Neįgyvendinus Giedraičių miestelio bendrojo plano sprendinių, nebus įgyvendinta Lietuvoje vykdoma vandentvarkos ūkio politika, kurios pagrindinis tikslas - iki 2014 m. gruodžio 31 d. viešojo vandens tiekėjo paslaugomis aprūpinti ne mažiau kaip 95 % rajono gyventojų.

Neįgyvendinus Giedraičių miestelio bendrojo plano sprendinių, nebus įgyvendinta atliekų tvarkymo politika, kurioje numatyta, kad rajone nemažiau kaip 85 % rajono gyventojų turi būti aprūpinti atliekų tvarkymo infrastruktūra.

2. POVEIKIS TERITORIJOS VYSTYMO DARNAI IR (AR) PLANUOJAMAI VEIKLOS SRIČIAI

Vienas iš svarbiausių darnaus teritorijų vystymo faktorių yra teritorinės plėtros planavimas pagal poreikius nagrinėjamoje teritorijoje. Bendrojo plano urbanistinės dalies sprendiniai sudarys sąlygas plėtoti ir tobulinti susiklosčiusią Giedraičių miestelio erdvinę struktūrą, formuoti ir vystyti urbanistinę sistemą, išsaugoti ir paryškinti miestelio unikalumą ir ryšį su kraštovaizdžiu.

Bendrojo plano urbanistinių sprendinių įgyvendinimas sudarys sąlygas darniam ir efektyviai planuojamų teritorijų vystymui. Bus optimaliai, kiek įmanoma pagal susiklosčiusią situaciją, išvystyta aptarnavimo objektų struktūra. Plėtra bus nukreipta į tinkamiausias tam tikram naudojimo tipui teritorijas, veikla teritorijoje bus reglamentuota, bet nebus pernelyg suvaržyta plėtra. Bus išvengta konfliktų tarp nesuderinamos paskirties objektų, sudarytos prielaidos gamtinių ir bendro naudojimo teritorijų apsaugai nuo intervencijos, kultūros paveldo objektų išsaugojimui. Bendrojo plano urbanistinių sprendinių įgyvendinimas sukurs pagrindą žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentams rengti.

Visais vertintais aspektais numatomas teigiamas ilgalaikis poveikis.

Tikimasi, kad teigiamas poveikis ilgainiui turėtų būti jaučiamas visose srityse (plano sprendiniai rengti kompleksškai).

Bendrojo plano gamtinės dalies sprendiniai užtikrina Giedraičių miestelio koncentruotą daugiavfunkcinę plėtrą, planuojamos teritorijos aplinkoje numatomi priimtinausi sprendiniai, darantys teigiamą poveikį teritorijos vystymo darnai. Planuojamas bendras gamtinis kompleksas, žvelgiant per gamtinės aplinkos spektrą sprendiniais numatomas konkrečių teritorijos dalių vystymas, įskaitant Giedraičių miestelio miško parkus, vandens telkinių pakrantes, vaizdingiausias vietas, o taip pat ir teritorijos dalį, priklausančią vientiso gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklui. Taip suformuotas ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas padės palaikyti ryšį su užmiesčio teritorijomis. Giedraičių miestelio želdynus numatyta plėtoti, atsižvelgiant į kintančias proporcijas tarp urbanizuotų ir gamtinių teritorijų, gyventojų poreikius bei želdynų funkcinę paskirtį. Todėl sprendiniais bus užtikrinta lygiaverčių darnaus vystymosi principų pagrindą sudarančių komponentų, t. y. gamtinės aplinkos, integravimas į bendrą miestelio teritorinę erdvę.

Prognozuojama, kad Giedraičių miestelio bendrojo plano sprendinių įgyvendinimas pasižymės ilgalaikiu teigiamu poveikiu kultūros vertybių apsaugai ir palankiai veiks miestelio teritorijos vystymo darną. Pagerės kultūros paveldo objektų lankymo sąlygos, didės jų vaidmuo miestelio gyvenime, žymiai daugiau bus sukurta prielaidų integraliai saugoti kultūros ir gamtos paveldą.

Nacionalinė darnaus vystymo strategija, LR Vyriausybės patvirtinta 2003 m., numatė kryptis tolimesniam šalies transporto sektoriaus vystymuisi. Transporto, energetikos, turizmo neigiamo poveikio aplinkai mažinimas yra Lietuvos miestų darnaus vystymosi prioritetas. Giedraičių miestelio darni susisiekimo sistema yra susijusi su daugeliu planavimo pakopų ir etapų. Miestelio teritorijos vystymas nagrinėjamas sisteminiu požiūriu, atsižvelgiant į galimas perspektyvas ir tendencijas, ieškant priemonių miestelio vystymuisi trukdančių faktorių eliminavimui.

Giedraičių miestelio bendrojo plano susisiekimo dalyje iškelti uždaviniai:

- 1) tenkins gyventojų susisiekimo poreikius;
- 2) turės teigiamą įtaką darniai urbanizacijos plėtrai;
- 3) sudarys sąlygas gyventojams pasirinkti norimą susisiekimo rūšį;
- 4) turės teigiamą įtaką susisiekimo sistemos tolygiam apkrovimui ir vystymui.

Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai sudarys sąlygas plėtoti ir tobulinti susiklosčiusią Giedraičių miestelio erdvinę struktūrą, formuoti ir vystyti urbanistinės sistemos

efektyvų aprūpinimą infrastruktūra, iš anksto rezervuoti teritorijas infrastruktūrai plėtoti, įgyvendinti aukštesnio lygmens teritorijų planavimo ir strateginių planų nuostatas.

Bendrojo plano vandentvarkos ir vandenvalos, atliekų tvarkymo, elektros tiekimo, šilumos ūkio bei telekomunikacijų ir ryšių dalių sprendinių įgyvendinimas Giedraičių miestelyje sudarys sąlygas darniam ir efektyviai planuojamam teritorijų vystimui.

3. POVEIKIS EKONOMINEI APLINKAI

Bendrojo plano urbanistiniai sprendiniai sudarys sąlygas darnesnei Giedraičių miestelio ūkio raidai. Bus išvengta konfliktų dėl plėtos nesuderinamumo miestelio teritorijoje. Nebus nereikalingų trukdžių tinkamo dydžio komercinių objektų statybai miestelio teritorijoje. Taip bus sukurta palanki investicinė aplinka verslo subjektams, augs gyventojų gyvenimo lygis ir tai sudarys sąlygas tolesnei efektyviai teritorijos plėtrai.

Numatomas teigiamas ilgalaikis bendrojo plano urbanistinės dalies sprendinių įgyvendinimo poveikis Giedraičių miestelio ekonominei aplinkai.

Sprendinių įgyvendinimas skatins miestelio plėtrą ir didins jų struktūrinę reikšmę rajono ir šalies ekonominėje ir socialinėje sferose.

Bendrojo plano sprendinių, numatančių ekonominės srities plėtrą ir vystimąsi, pasekmės:

- savivaldybės organizuojamos programos bus skirtos skatinti smulkų ir vidutinį verslą, didinti gyventojų verslumą, suteikiant jiems pradinių žinių apie verslo kūrimą.
- ekonomikos vystymas sudarys sąlygas augti Giedraičių miestelio gyventojų pajamoms ir, pagal šį rodiklį, sumažinti atotrūkį nuo šalies vidurkio.
- miestelio viešųjų erdvių, poilsio zonų, lankytojams patrauklių objektų tvarkymas ne tik gerins estetinį miestelio vaizdą, bet ir sudarys sąlygas plėtotis įvairioms turizmo veikloms.

Giedraičių miestelio teritorijos bendrojo plano gamtinės dalies sprendiniais formuojama patraukli rekreacinė aplinka, kas leistų pritraukti didesnius turistų srautus ir padidinti pajamas iš turizmo sektoriaus. Tačiau bendrųjų investicinių ir verslo sąlygų, gamybos sąnaudų pokyčių, gamybos pajėgumų panaudojimo, įmonių konkurencingumo vidaus ir užsienio rinkose gamtiniai sprendiniai neįtakos.

Sprendiniais skatinant didinti aplinkos tvarkymo investicijas, įrengti bei atnaujinti poilsio, rekreacines zonas, padidėtų išlaidos. Tačiau šis trumpalaikis išlaidų padidėjimas atsipirks, nes įgyvendintos priemonės teigiamai atsilieps miestelio gyventojų užimtumui, padės plėtoti su teritorijų tvarkimu susijusius verslus bei turės teigiamos įtakos gyventojų sveikatos būklei.

Giedraičių miestelio želdynų ir želdinių inventorizacijos apskaitos ir priežiūros sistemai įgyvendinti taip pat prireiktų lėšų. Tačiau šiai sistemai tapus efektyvesnei, būtų formuojama patrauklesnė gyvenamoji aplinka, o tai leistų tikėtis ilgalaikės ekonominės naudos.

Įgyvendinant Giedraičių miestelio kultūros paveldo sprendinius lėšos gali būti skiriamos iš valstybės, Molėtų rajono savivaldybės, privačių nekilnojamojo kultūros paveldo objektų savininkų biudžeto bei pritraukiant tarptautines lėšas, skirtas kultūros paveldo apsaugai ir turizmo plėtotei. Giedraičių miestelio bendrojo plano sprendinių įgyvendinimas skatintų veiksmingiau panaudoti kultūros paveldo objektus kaip svarbius kultūrinio urbanistinio kraštovaizdžio elementus, išsaugoti ir atskleisti jų kultūrinį pažintinį potencialą, tokiu būdu prisidedant prie turizmo plėtotės.

Giedraičių miestelio gatvių tinklo charakteristikų ir parametrų gerinimas turės trumpalaikės neigiamos įtakos susijusios su žemės sklypų naudojimu, nes rekonstruojant ir remontuojant gatvių važiuojamąsias dalis ir sankryžas, įrengiant šaligatvius, dviračių takus reikės išpirkti aplinkines žemes iš dabartinių savininkų pagal Lietuvos įstatymais numatytas procedūras. Pagerinus Giedraičių miestelio susisiekimo sistemos parametrus ir charakteristikas, įrengus trūkstamą susisiekimo infrastruktūrą, pagerės miestelio makroekonominiai rodikliai, investicijų ir verslo galimybės.

Prognozuojama, kad visiems Giedraičių miestelio ekonominėms kategorijoms (konkurencingumui, investicijoms, verslumui, namų ūkiams) nustatyti uždaviniai turės teigiamos ilgalaikės įtakos.

Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai sudarys sąlygas spartesnei Giedraičių miestelio ūkio raidai. Teritorijas aprūpinant inžinerine infrastruktūra, bus sukurta palanki investicinė aplinka pramonės ir kitiems verslo subjektams, augs gyventojų gyvenimo lygis.

Sprendinių vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros srityje įgyvendinimas leis užtikrinti efektyvesnį vandens išteklių naudojimą. Sprendiniai telekomunikacijų ir ryšių srityje sudarys palankias sąlygas žinių visuomenės ir žinių ekonomikos kūrimuisi.

Sprendinių įgyvendinimui reikės daug lėšų, dalis jų turėtų būti padengta iš Molėtų rajono savivaldybės biudžeto, be to projektų planingas įgyvendinimas suteiks galimybę didelę reikalingų lėšų dalį gauti iš ES Struktūrinių fondų ar pasinaudoti kitais finansinės paramos šaltiniais. Pažymėtina, kad inžinerinės infrastruktūros plėtra yra būtina, siekiant užtikrinti darnų teritorijų vystimąsi.

4. POVEIKIS SOCIALINEI APLINKAI

Bendrojo plano urbanistinės dalies sprendiniai sudarys sąlygas Giedraičių miestelio gyventojų aptarnavimo, gyvenimo kokybės, susisiekiimo gerinimui. Bus išlaikomos higienos normos, formuojama sveikesnė ir komfortiškesnė gyvenamoji aplinka. Dėl mišrios paskirties rajonų, kai skirtingo būsto tipo teritorijos bus kaimynystėje, mažės gyventojų socialinis susiskaidymas, gerės socialinė aplinka. Dėl to mažės nusikalstamumas ir gerės kiti socialinės aplinkos kokybės rodikliai.

Numatomas teigiamas ilgalaikis bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo poveikis Giedraičių miestelio socialinei aplinkai.

Kuriama teigiama socialinė aplinka didžia dalimi nulems Giedraičių miestelio gyventojų gyvenimo kokybę, kuri yra esminė sąlyga, pritraukiant ir išlaikant rajono žmones mažuose miesteliuose.

Užtikrinus pagrindinius gyventojų poreikius (švietimo, ugdymo, kultūros, sveikatos apsaugos, socialinės rūpybos, verslumo skatinimo), sumažės socialiai atskirtų žmonių skaičius, mažės nedarbas, didės gyventojų verslumas, formuosis teigiama visuomeninė aplinka.

Bendrojo plano sprendinių poveikis socialinei aplinkai:

- švietimo įstaigų modernizavimas sudarys sąlygas gerinti mokymosi bei darbo sąlygas, užtikrins aukštą švietimo paslaugų kokybę.
- neformalaus vaikų ugdymo veiklos skatins asmenybės tobulėjimą bei padės vaikams įgyti reikiamas kompetencijas, didins jų užimtumą ne pamokų metu.
- asmens sveikatos priežiūros įstaigos išlaikymas Giedraičių miestelyje, įrangos atnaujinimas teigiamai įtakos visuomenės sveikatą.
- pagerės gyventojų kultūros, meno veiklos galimybės, modernizuota infrastruktūra užtikrins organizuojamų renginių kokybę.

Įgyvendinant Giedraičių miestelio bendrąjį planą bus sudarytos palankesnės prielaidos ugdyti išsilavinusią ir gyvybingą vietos bendruomenę.

Efektyvesnė želdinių bei želdynų tvarkymo, priežiūros, stebėsenos sistema padėtų kurti naujas darbo vietas, patrauklesnę gyvenamąją aplinką, todėl tikėtinas naujų gyventojų atvykimas. Taip gerėsiantis bendras miestelio įvaizdis, teigiamai įtakotų spartesnę socialinį miestelio vystymąsi. Bendrą visuomeninį gyvenimą gali paveikti investicijos į rekreacines teritorijas. Bendrojo naudojimo žaliųjų erdvių sutvarkymas teigiamai įtakotų visus miestelio gyventojus. Atsirastų daugiau galimybių ilsėtis gamtoje, artimojoje aplinkoje. Užtikrinus apsauginę – ekologinę želdynų paskirties proporciją ties pramonės teritorijomis, būtų apsaugota gyventojų sveikata. Atskiroms socialinėms grupėms sprendiniai įtakos neturės.

Švietimo ir sveikatos apsaugos Giedraičių miestelio bendrojo plano gamtiniai sprendiniai nepaveiks, tiesiog užtikrins architektūrinę funkciją atliekančių želdynų priežiūrą.

Sprendiniai netiesiogiai įtakos kultūrinį Giedraičių gyvenimą, nes atsiras daugiau erdvių tinkamų kultūriniais renginiams.

Tinkama Giedraičių miestelio objektų, įtrauktų į Kultūros vertybių registrą, tvarkyba ir intensyvesnis jų naudojimas visuomenės reikmėms padės stiprinti vietos bendruomenės kultūrinio tapatumo, pasididžiavimo savo gyvenamąja aplinka nuostatas. Siekiant išsaugoti vertingąsias nekilnojamojo kultūros paveldo savybes stiprės paskatos tvarkyti viešąsias erdves ir plėtoti su jų tvarkymu susijusius verslus. Galima prognozuoti, kad žinių apie kultūros paveldo vertę sklaida ir sutvarkytų paveldo objektų patrauklumas skatins Giedraičių miestelio pastatų, neįtrauktų į Kultūros vertybių registrą, tačiau pasižyminčių kultūrinės vertės požymiais ir architektūros savitumu, savininkus ir naudotojus saugoti jų autentiškumą.

Plėtojant istorinio Giedraičių miestelio centro, pasižyminčio vertingosiomis savybėmis, kultūrinę, komercinę ir administracinę funkcijas didėtų jo patrauklumas, stiprėtų kultūrinės vertės poveikis miestelio bendruomenei.

Formuojant miestelio viešųjų erdvių sistemą, jas ir atskiras miestelio dalis apjungiant pėsčiųjų ir dviračių takais, įgyvendinant miestelio teritorijos inžinerinės įrangos rekonstrukcijos sprendinius bus stiprinama kultūros paveldo apsauga, sudarytos palankesnės sąlygos lankyti visus Giedraičių miestelio kultūros paveldo objektus.

Giedraičių miestelio bendrojo plano susisiekimo dalies iškeltų uždavinių įgyvendinimas turės teigiamos įtakos pagrindiniams miestelio socialiniams rodikliams – tobulinant ir plečiant gatvių tinklą, didės gyventojų judrumas, sumažėjus eismo įvykiams, pagerės gyventojų sveikatos būklė ir gyvenimo trukmė. Socialiniu požiūriu numatomos priemonės turės teigiamos ilgalaikės įtakos miestelio gyventojų užimtumui ir darbo rinkai, gyventojų atliekamoms kelionėms, jų sveikatai ir saugumui. Giedraičių miestelio susisiekimo sistemos infrastruktūros gerinimas įtakos nacionalinius ir lokalius procesus. Susisiekimo infrastruktūros objektų plėtra sumažins transporto srautus ir padidins ekonominį Giedraičių miestelio gyvybingumą, svarbiausių paslaugų geresnį prieinamumą visiems gyventojams.

Giedraičių miestelio bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai sudarys palankias sąlygas gyventojų gyvenimo kokybės gerėjimui. Didės gyvenamųjų pastatų aprūpinimo inžinerinėmis paslaugomis (vandens tiekimo, nuotekų ir atliekų šalinimo, elektros tiekimo, šildymo, telekomunikacijų ir ryšių paslaugomis) prieinamumas, patikimumas, gerės pačių paslaugų kokybė ir todėl bus užtikrintos gyventojų higienos, sveikos gyvenamosios aplinkos, komforto reikmės.

Numatomas teigiamas ilgalaikis bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo poveikis Giedraičių miestelio socialinei aplinkai.

Sprendiniai telekomunikacijų ir ryšių srityje skatins žinių visuomenės kūrimąsi.

Įgyvendinant bendrojo plano sprendinius bus užtikrintas minimalus poveikis gamtinei aplinkai, taigi ir netiesioginis neigiamas gamtinės aplinkos poveikis gyventojams (pvz., dėl užteršto oro, vandens, dirvožemio ir pan.).

5. POVEIKIS GAMTINEI APLINKAI IR KRAŠTOVAIZDŽIUI

Bendrojo plano urbanistinės dalies sprendinių įgyvendinimas turės ilgalaikį teigiamą poveikį aplinkos komponentams: oro kokybei, paviršinių ir požeminių vandenių kokybei, dirvožemio ištekliams ir žemės ūkio naudmenoms, ekosistemoms ir biologinei įvairovei, kraštovaizdžio ekologinei pusiausvyrai ir estetinei kokybei, kultūros paveldo objektams.

Teigiamas poveikis bus dėl pasiekto didesnio aplinkos darnumo miestelyje, sumažėjusių energijos sąnaudų lyginant su esama būkle, tam pačiam tikslui pasiekti bei sumažėjusių kelionių poreikių dėl optimaliai išdėstytų aptarnavimo objektų bei įvairių paskirčių teritorijų išdėstymo.

Kraštovaizdžio ekologinei pusiausvyrai ir estetinei kokybei bei kultūros paveldo objektams bendrojo plano urbanistinės dalies sprendiniai turės ilgalaikę teigiamą įtaką, kadangi siūloma plėtra, papildanti miestelio kompozicinę erdvinę struktūrą ir ją išvystanti, išsaugant vertingą kraštovaizdį.

Bendrojo plano gamtinės dalies sprendiniai padės saugoti ne tik gamtinę teritorijos pobūdį bet ir kraštovaizdžio erdvinę teritorinę struktūrą, jo estetinę vertę. Miestelio gamtinis kompleksas daro poveikį miestelio plano ir tūrinei kompozicijai. Formuojamas bendras gamtinis kompleksas padės reguliuoti kraštovaizdžio urbanizacijos ir technogenizacijos plėtrą, saugos gamtinį kraštovaizdį ir gamtinius rekreacinius išteklius, užtikrins esamą želdynų išsaugojimą.

Gamtinė aplinka Giedraičių miestelyje pagerės, tinkamai prižiūrint esamus želdinių bei želdynų plotus. Oro užterštumas Giedraičiuose nėra tiksliai įvertintas, nes nėra vykdomas oro kokybės monitoringas, todėl miestelio oro kokybė vertinama tik pagal teršalų emisijas į orą, o ne pagal kenksmingų medžiagų koncentracijas ore, tačiau teršiančių orą medžiagų yra ir svarbu taršą kompensuoti. Tinkamas esamų želdynų plotų prižiūrėjimas ir naujų želdinių vykdančių urboekologines funkcijas plėtra, plečiant gamybos ir pramonės teritorijas, pagerins planuojamos teritorijos oro kokybę.

Sprendiniais išskiriant jautrias gamtines teritorijas, būtų saugoma vandens telkinių pakrančių kokybė. Poveikis būtų teigiamas ir ilgalaikis.

Bendras gamtinis kompleksas ir jo priežiūra, sudarytų prielaidas užtikrinti ekologinį stabilumą.

Požeminių vandenių kokybei tiesioginės įtakos Giedraičių miestelio teritorijos bendrojo plano gamtinės dalies sprendiniai neturės.

Kultūros paveldo apsaugos sprendiniai turės teigiamos įtakos Giedraičių miestelio istoriniam kultūriniam kraštovaizdžiui išsaugoti ir architektūriniam bei kultūriniam savitumui stiprinti.

Tinkamai tvarkant paminklo „Karžygiams, žuvusiems už Lietuvos laisvę ties Giedraičiais 1920 m.“ ir į Kultūros vertybių registrą įtrauktų laidojimo vietas, gerės Giedraičių miestelio gamtos paveldo būklė, bus geriau tvarkomos žaliosios viešosios erdvės ir formuojama vieninga miestelio želdynų sistema. Ribojant Giedraičių istoriniame centre statomų ir rekonstruojamų pastatų aukštį iki dviejų aukštų su mansarda (trijų aukštų) bus išsaugotas ryškias kultūrinės vertės požymiais pasižymintis Šv. Baltramiejaus bažnyčios su varpine komplekso bei miestelio istorinės ašies – Vilniaus - Molėtų kelio – erdvinis kompozicinis dominavimas. Formuojant želdinus turi būti stebima, kad nebūtų bloginamos kultūros paveldo objektų apžvalgos sąlygos nuo pagrindinių jų prieigos vietų.

Giedraičių susisiekimo sistemos plėtra yra glaudžiai susijusi su teritorijos gamtine aplinka. Gamtinių išteklių naudojimas Giedraičių gatvių tinklo infrastruktūrai plėtoti ir transporto tarša neigiamai įtakoja miestelio gamtinę aplinką, sukelia neigiamą poveikį jautrioms teritorijoms ir menkina kraštovaizdžio būklę. Sprendiniuose numatyta Giedraičių gatvių rekonstrukcija, einanti per jautrias miestelio teritorijas, todėl svarbu išlaikyti numatytas apsaugines zonas. Tinkamai suprojektavus gatvių tinklo infrastruktūros rekonstrukciją ir plėtrą, atliekant ekonominius skaičiavimus bei pagrindimus, galima nepažeisti gamtinės aplinkos ir išsaugoti esamą kraštovaizdį. Dviračių takų tiesimas Giedraičiuose panaikins gyventojų priklausomybę nuo naftos, sumažins oro taršą ir keliamą transporto triukšmą. Plečiant asfaltuotų gatvių tinklą, gerinant gatvių būklės kokybę, įrengiant šaligatvius ir didinant jų laidumą, tiesiant dviračių takus sumažės oro tarša ir triukšmas miestelyje.

Siekiant išvengti galimų neigiamų pasekmių Giedraičių miestelio aplinkai svarbu, kad išduodant planavimo sąlygas susisiekimo infrastruktūros objektų specialiuju ir detaliuju planu rengimui, privalomai būtų laikomasi Giedraičių miestelio bendrojo plano gamtos ir kultūros paveldo objektų apsaugos sprendinių, vykdant gatvių rekonstrukcijos techninę priežiūrą, nenukrypti nuo suplanuotų ir poveikio aplinkai įvertintų sprendinių.

Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendinių įgyvendinimas turės ilgalaikį teigiamą poveikį aplinkos komponentams: oro kokybei, paviršinių ir požeminių vandenių kokybei, dirvožemio ištekliams ir žemės ūkio naudmenoms, ekosistemoms ir biologinei

įvairovei, kraštovaizdžio ekologinei pusiausvyrai ir estetinei kokybei, kultūros paveldo objektams.

Sprendiniuose plėtojama atliekų tvarkymo infrastruktūra užtikrins mažesnę aplinkos oro taršą iš irstančių atliekų išsiskiriančiomis medžiagomis, pavojingų, biodegraduojančių ir kitų rūšių atliekų tvarkymas užtikrins mažiausią galimą neigiamą poveikį aplinkos oro kokybei.

Paviršinių ir požeminių vandens išteklių kokybei bendrojo plano sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį, kadangi moderni vandens tiekimo, nuotekų ir atliekų tvarkymo infrastruktūros įranga užtikrins minimalią avarių tikimybę ir minimalų neigiamą poveikį paviršinių ir požeminių vandens išteklių kokybei. Mažėjanti miestų oro tarša taip pat lems mažesnę paviršinių vandenių taršą ir eutrofikacijos, rūgščių lietu poveikį jiems.

Dirvožemio ištekliams bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį, kadangi mažės dirvožemio tarša dėl modernių ir tinkamai eksploatuojamų vandens tiekimo, nuotekų ir atliekų tvarkymo įrenginių.

Kraštovaizdžio ekologinei pusiausvyrai ir estetinei kokybei bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai turės ilgalaikę teigiamą įtaką, kadangi siūloma esamos įrangos rekonstrukcija ir naujų modernių įrenginių statyba, užtikrins minimalų neigiamą poveikį aplinkos komponentams, nuo kurių priklauso kraštovaizdžio išsaugojimas (pvz. aplinkos orui, dirvožemiui, gamtiniams vandenims, biologinei įvairovei ir buveinių apsaugai).

Kultūros paveldo objektams bendrojo plano sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį, nes bus sudarytos sąlygos objektus aprūpinti inžinerinėmis paslaugomis, objektai bus aptarnaujami atliekų šalinimo sistemos ir taip bus sutvarkyta objektų vizualinė aplinka, todėl šiuose objektuose bus palankiau plėtoti turizmą.

Galimas trumpalaikis nereikšmingas neigiamas poveikis infrastruktūros objektų statybos metu (padidėjęs dulketumas ir pan.).

Infrastruktūros objektų statybos vietoje dirvožemiui, ekosistemoms ir biologinei įvairovei, kraštovaizdžio ekologinei pusiausvyrai gali būti padarytas ir neigiamas poveikis, tačiau tokių objektų statyba yra būtina, o galimas neigiamas poveikis bus minimalus arba jo gali iš viso nebūti, jeigu bus laikomasi teisės aktuose nustatytų aplinkosaugos procedūrų (planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimas ir kt.). Kraštovaizdžio estetinei kokybei galimas trumpalaikis nereikšmingas neigiamas poveikis infrastruktūros objektų statybos metu (padidėję automobilių srautai, aptvertos teritorijos ir pan.).

6. PRIEMONĖS TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTŲ SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENAI (MONITORINGUI) ATLIKTI

Atlikus Giedraičių miestelio teritorijos bendrojo plano sprendinių poveikio vertinimą nustatyta, kad sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį teritorijų vystymosi darnai, ekonominei, socialinei ir gamtinei aplinkai.

Stebėseną turi būti atliekama, vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gegužės 7 d. nutarimu Nr. D1-263 „Dėl Apskritis teritorijos bendrojo (generalinio) plano rengimo, Savivaldybės teritorijos bendrojo plano rengimo ir Miestų ir miestelių bendrųjų planų rengimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 1994, Nr.83-3029) ir kitais teisės aktais.

Bendrojo plano sprendiniai parengti atsižvelgiant į realias monitoringo galimybes (ypač finansavimą), todėl ypatingos specialios priemonės nėra reikalingos. Svarbiausi stebėtini aspektai yra intensyviai urbanizuojamos teritorijos riba ir statybos teritorijos, kuriose nėra numatytų centralizuotų tinklų.

Patvirtinus Giedraičių miestelio teritorijos bendrąjį planą, jo įgyvendinimo metu bus atliekamas dokumente numatytų tikslų ir priemonių įgyvendinimo monitoringas t.y. po tam tikro laikotarpio (arba periodiškai) stebima, ar tinkamai įgyvendinami planavimo dokumente numatyti sprendiniai, ar rengiant planą buvo tinkamai integruoti aplinkos apsaugos klausimai ir ar planavimo dokumento įgyvendinimas padeda siekti jame numatytų aplinkos apsaugos tikslų, tiriami aplinkos apsaugos ir darnaus vystymosi aspektų (tikslų) pokyčiai, nuolat kaupiama ir analizuojama informacija, prognozuojami galimi pasikeitimai ir jų įtaka perspektyviniams procesams.

Giedraičių miestelio teritorijos bendrojo plano urbanistinės aplinkos sprendinių įgyvendinimo stebėsenos rodikliai:

- 1) užimama teritorija, jos teritorinis balansas pagal paskirtį;
- 2) žemės ūkio paskirties žemė;
- 3) miškų ūkio paskirties žemė;
- 4) konservacinės paskirties žemė;
- 5) vandens ūkio paskirties žemė;
- 6) kitos paskirties žemė (gyvenamosios teritorijos, visuomeninės paskirties teritorijos, pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos, komercinės paskirties objektų teritorijos, inžinerinės infrastruktūros teritorijos, bendro naudojimo teritorijos, naudingų iškasenų teritorijos, rekreacinės teritorijos);
- 7) teritorijos užstatymo tankis;
- 8) teritorijos užstatymo intensyvumas.

Bendrojo plano įgyvendinimo stebėseną turėtų apimti kasmetinės statistinės informacijos surinkimą, kaupimą bei analizę, ne tik savivaldybės, bet galimai ir seniūnijos lygyje, apie šias sritis:

Demografiniai rodikliai:

- 1) miestelio gyventojų skaičiaus, gimstamumo ir mirtingumo, natūralaus gyventojų prieaugio kitimo tendencijos;
- 2) migracijos mastai, jos priežastys bei pasekmės;
- 3) gyventojų užimtumo rodikliai, užimtumas pagal atskiras ekonominės veiklos sritis;
- 4) nedarbo lygio tendencijos, bedarbių įdarbinimas, vykdomų perkvalifikavimo ar kvalifikacijos programų efektyvumas;
- 5) gyventojų išsilavinimo rodikliai, jų atitikimas darbo rinkai.

Ekonominiai rodikliai:

- 1) naujai įsikūrusių įmonių skaičius, tame tarpe naudojančių vidutiniškai aukštas ir aukštas technologijas;
- 2) tiesioginių užsienio ir materialinių investicijų skaičiaus, jų pasiskirstymas pagal ekonomines veiklas;
- 3) įmonių skiriamos lėšos aplinkosauginėms priemonėms diegti;
- 4) įmonių, įdiegusių aplinkos kokybės vadybos sistemas, skaičius;
- 5) įmonių, gavusių ES paramą veiklai modernizuoti, darbuotojų mokymams, aplinkosauginiams projektams, moksliniams tyrimams ir pan. skaičius;
- 6) gyventojų pajamų kitimo tendencijos, pagrindiniai asmenų pajamų šaltiniai;
- 7) darbo rinkos rodikliai: nedarbo lygis, bedarbių įdarbinimas, paklausiausios specialybės, prognozuojamas laisvų darbo vietų skaičius ir t. t.;
- 8) persikvalifikavimo programose dalyvaujančių gyventojų skaičius;
- 9) prekybos, apgyvendinimo ir maitinimo įstaigų skaičius;
- 10) statybos apimtys miestelyje: išduotų statybos leidimų skaičius pagal atskirus objektus (gyvenamieji namai, pramonės objektai, inžineriniai statiniai);
- 11) turistų skaičius miestelyje, jų apsistojimo trukmė, išleidžiamos pajamos.

Socialiniai rodikliai:

- 1) mokinių skaičiaus kitimas miestelio mokykloje, mokymosi rezultatai bei pasiekimai;
- 2) neformalaus ugdymo veiklų bei juose dalyvaujančių mokinių skaičius;
- 3) pedagogų poreikis miestelio mokykloje;
- 4) pedagogų išsilavinimo bei kvalifikacijos rodikliai;
- 5) švietimo įstaigų atitikimas higienos normų reikalavimams, mokymo priemonių pakankamumas;

- 6) gyventojų sergamumo rodikliai, apsilankymų poliklinikose skaičius, vidutinė gulėjimo ligoninėje trukmė;
- 7) psichikos, alkoholizmo, narkomanijos ir kitomis priklausomybės ligomis sergančių gyventojų skaičius;
- 8) socialinių pašalpų gavėjų, jiems suteikiamų paslaugų skaičius, išmokų suma;
- 9) kultūros renginių, meno kolektyvų, juose dalyvaujančių Giedraičių miestelio gyventojų skaičius;
- 10) kriminogeninė situacija miestelyje, nusikalstamumo tendencijos, nusikaltimų išaiškinimo rodiklis, vykdomų prevencijos programų skaičius;
- 11) modernizuotų daugiabučių gyvenamųjų namų skaičius.

Vykdamas monitoringą svarbu kontroliuoti dirvožemio, oro, požeminio bei paviršinio vandens kokybinius pokyčius. Neatsiejamas nuo šios sistemos kraštovaizdžio struktūros bei vizualinės kokybės monitoringas, aplinkos apsaugos ir darnaus vystymosi aspektų pokyčių stebėseną.

Giedraičių miestelio teritorijos bendrojo plano gamtinio karkaso sprendinių įgyvendinimo pasekmių aplinkai stebėsenos rodikliai:

- 1) miestelio ribos (užstatytos teritorijos ir administracinės) poslinkiai, km;
- 2) skirtingos funkcinės paskirties teritorijų naudojimo efektyvumas, %;
- 3) urbanizuotų ir natūralių plotų santykio kaita, %;
- 4) gamtinio karkaso elementų teritorijų plotas, jų dalis miestelyje;
- 5) gamtinio karkaso elementų teritorijų ploto pokyčiai per metus;
- 6) neprižiūrimų teritorijų plotas, pokyčiai per metus, kv.km/%;
- 7) prižiūrimų ir tvarkomų teritorijų – miestelio miškų, želdynų kiekis ir plotas, 1 gyv.

Bendrojo plano kultūros paveldo apsaugos sprendinių įgyvendinimo stebėseną (monitoringas) turi būti vykdoma pagal Nekilnojamojo kultūros paveldo stebėsenos taisyklės (Žin., 2005, Nr.86-3242), Nekilnojamojo kultūros paveldo inventorizavimo taisyklės (kultūros ministro 2005-06-29 įsakymas Nr. ĮV-310), Kultūros paveldo objektų ar vietovių apžiūros, būklės fiksavimo ir tyrimo atlikimo užtikrinimo taisyklės (kultūros ministro 2005-06-09 įsakymas Nr. ĮV-240), Kultūros paveldo objekto būklės tikrinimo taisyklės (kultūros ministro 2005-05-09 įsakymas Nr. ĮV-199). Šie dokumentai nustato stebėsenos mastą, proceso reikalavimus, metodiką, periodiškumą, vykdančiąsias ir atsakingas institucijas. Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 5 straipsnio 10 dalies 5 punktas nustato, kad Kultūros paveldo departamentas organizuoja ir koordinuoja nekilnojamojo kultūros paveldo inventorizavimą, išaiškinimą ir stebėseną, metodiškai vadovauja stebėsenos procesui.

Esamų kultūros paveldo vertingųjų savybių stebėseną turi būti vykdoma ne rečiau kaip kas 5 metai.

Atliekant susisiekimo sistemos sprendinių įgyvendinimo monitoringą, turi būti skatinamas duomenų apie besikeičiančią transporto būklę, pėsčiųjų ir turistų srautus, gatvių apkrovimą rinkimas ir kaupimas, nes tai ateityje padėtų lengviau surinkti reikiamus duomenis, kurie buvo naudojami rengiant Giedraičių miestelio bendrąjį planą.

Miestelio teritorijos bendrojo plano susisiekimo sistemos sprendinių įgyvendinimo pasekmių aplinkai stebėsenos rodikliai:

- 1) transporto srautų stebėjimas pagrindinėse gatvėse, vidutinis paros eismo intensyvumas;
- 2) pėsčiųjų srautų stebėjimas pagrindinėse gatvėse, pėsč./val;
- 3) dviratininkų srautų stebėjimas pagrindinėse gatvėse, dvir./val;
- 4) automobilių stovėjimo vietų skaičius;
- 5) dviračių stovėjimo vietų skaičius;
- 6) gatvių tinklo ilgis pagal gatvių kategorijas A-F, pokyčiai;
- 7) gatvių tinklo tankis, jo pokyčiai pagal gatvių kategorijas A-F, km/km²;
- 8) viešojo transporto ryšiai su kitais miestais, reisai per parą;
- 9) eismo įvykių skaičius.

Giedraičių miestelio teritorijos bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendinių įgyvendinimo pasekmių aplinkai stebėsenos rodikliai:

- 1) Vandens sunaudojimas, tūkst.m³/m;
- 2) Nuotekų (bendras ir išvalytų iki normatyvų) išleidimas į aplinką, tūkst.m³/m;
- 3) Nuotekų tvarkymo sistemomis besinaudojančių abonentų (gyventojų) dalis, %;
- 4) Gyventojų besinaudojančių centralizuotomis geriamojo vandens sistemomis, dalis, %;
- 5) Paviršinio vandens monitoringo stočių, kuriose vandens kokybė atitinka gerą vandenių būklę, dalis nuo bendro matavimo vietų skaičiaus pagal BDS7 ir bendrąjį azotą (Nb), %;
- 6) Geros ekologinės būklės vandens telkinių skaičiaus pokytis, vnt.;
- 7) Teršalų išmetimų į aplinkos orą iš stacionarių šaltinių, pokytis t/m;
- 8) Buities ir komunalinių atliekų surinkimas ir tvarkymas, t/m;

Atliekant inžinerinės infrastruktūros sprendimų įgyvendinimo stebėseną, turi būti skatinamas duomenų apie besikeičiančią būklę rinkimas ir kaupimas, nes tai padėtų ateityje išvengti duomenų trūkumo problemos, su kuria buvo susidurta rengiant Giedraičių mstl. bendrąjį planą.

7. TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTŲ SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMO LENTELĖ

7.1 lentelė. Teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimas

1.	Teritorijų planavimo dokumento organizatorius Molėtų rajono savivaldybės administracija
2.	Teritorijų planavimo dokumento rengėjas Vilniaus Gedimino technikos universitetas, Teritorijų planavimo mokslo institutas
3.	Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas Projektas VP1-4.2-VRM-04-R-92-010 Molėtų rajono savivaldybės Giedraičių miestelio bendrasis planas
4.	Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais <i>Bendrieji planai:</i> a) Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas; b) Molėtų rajono teritorijos bendrasis planas; <i>Specialieji planai:</i> a) Molėtų rajono savivaldybės kultūros paveldo tinklo schemos specialusis planas; b) Molėtų rajono vandentvarkos ūkio specialusis planas; c) Molėtų rajono šilumos ūkio specialusis planas (kompleksas E-1136, 2004); <i>Detalieji planai:</i> a) Giedraičių miestelio teritorijoje rengti ir patvirtinti detalieji planai;
5.	Ryšys su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais a) Valstybės ilgalaikės raidos strategija (Žin., 2002, Nr. 113-5029); b) Valstybinė aplinkos apsaugos strategija (Žin., 1996, Nr. 103-2347); c) Nacionalinė darnaus vystymosi strategija (Žin., 2003, Nr. 89-4029); d) Nacionalinė energetikos strategija (Žin., 2007, Nr. 11-430); e) Molėtų rajono savivaldybės strateginis plėtros planas 2011-2017 m.; f) Nacionalinis dviračių takų specialusis planas; g) 2002 – 2015 metų Lietuvos Respublikos valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programa ir asfaltinės dangos įrengimas keliuose su žvyro danga 2005 – 2015 m.
6.	Status quo situacija Neįgyvendinant bendrojo plano urbanistinės dalies sprendinių Giedraičių miestelio teritorijoje vyktų stichinė teritorinė plėtra, lemiamą vien ekonominių faktorių. Tokiu atveju nebūtų užtikrintas sistemingas ir darnus miestelio teritorijos vystymas. Neįgyvendinus Giedraičių miestelio bendrojo plano gamtinės dalies sprendinių, nebus suformuotas gamtinis ekologinis kompensavimo teritorijų tinklas, taigi nebus užtikrintas estetiškų, ekologiškų, istoriškai ir kultūrai svarbių elementų išsaugojimas, miestelio teritorijos ekologinio stabilumo palaikymas, žmonių gyvenamosios ir darbo aplinkos sąlygos. Neįgyvendinant bendrojo plano nekilnojamojo kultūros paveldo dalies sprendinių galima Giedraičių miestelio istorinio centro vertingųjų savybių nepakankama sklaida ir jų sunykimai. Giedraičių miestelio gatvių tinklas ir jo charakteristikos išlieka pastovios. Dėl Giedraičių miestelyje didėjančio automobilizacijos lygio ir transporto srautų, mažės susisiekimo kokybė, kas turės neigiamos įtakos teritorijos gyvenamajai aplinkai ir pareikalaus finansinių išteklių gyvenimo kokybės gerinimui. Giedraičių miestelio susisiekimo sistema bus apkrauta didėjančiu transporto srautu, bus sudėtingiau integruotis į nacionalinį transportinį tinklą, didės transporto srautų neigiamas poveikis aplinkai ir gyventojams. Neįgyvendinant eismo saugumo priemonių gali padidėti eismo įvykių skaičius, ypatingai pėsčiųjų ir dviratininkų tarpe. Neįgyvendinus Giedraičių miestelio inžinerinės dalies bendrojo plano sprendinių, nebus įgyvendinta Lietuvoje vykdoma vandentvarkos ūkio politika, kurios pagrindinis tikslas - iki 2014 m. gruodžio 31 d. viešojo vandens tiekėjo paslaugomis aprūpinti ne mažiau kaip 95 % rajono gyventojų.

7.	<p>Tikslas, kurio siekiama įgyvendinant teritorijų planavimo sprendinius</p> <p>Bendrojo plano urbanistinėmis sprendiniais siekiama tobulinti esamą Giedraičių miestelio erdvinę struktūrą, aptarnavimą, išvengti konfliktų tarp nesuderinamų paskirčių objektų, numatyti ir patenkinti teritorinės plėtros poreikius, sudaryti pagrindą žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentams rengti.</p> <p>Užtikrinti darnią miestelio plėtrą, kuri suprantama kaip kompromisas tarp aplinkosauginių, ekonominių ir socialinių visuomenės tikslų, sudaranti galimybę pasiekti visuotinę gerovę dabartinei ir ateinančioms kartoms, neperžengiant leistinų poveikio aplinkai ribų, skatinti rajono socialinę – ekonominę plėtrą, gyventojų užimtumo ir pajamų augimą, gerinti visuomenės sveikatą, o taip pat teikiamų švietimo, kultūros, asmens sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų kokybę bei prieinamumą miestelio gyventojams, pritaikyti turizmo infrastruktūrą lankytojų reikmėms.</p> <p>Gamtinės dalies sprendiniai siejami su kraštovaizdžio struktūros, biologinės įvairovės išsaugojimu, miestelio teritorijos ekologinio stabilumo palaikymu, gerinant žmonių gyvenamosios ir darbo aplinkos sąlygas. Tokiu būdu ši sistema apims dalį miestelio teritorijos gamtinio karkaso. Bus plėtojama funkciškai tikslingai ir kompozicijos požiūriu sudarys vientisą struktūrą.</p> <p>Nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimo dalyje numatomas kultūros paveldo naudojimo visuomenės reikmėms skatinimas, kultūros ir gamtos paveldo apsaugos integravimas, kultūros paveldo objektų pritaikymas pažintiniam kultūriniam turizmui ir rekreacijai, vertingųjų miestelio istorinio centro savybių išsaugojimas ir stiprinimas, kultūros paveldo objektų apžvalgos sąlygų ir jų pasiekiamumo gerinimas.</p> <p>Giedraičių miestelio bendrojo plano susisiekimo dalyje numatoma – tarpusavyje sąveikaujančios susisiekimo sistemos plėtra, mažinant transporto srautų poveikį miestelio aplinkai ir gyventojams,</p>
-----------	--

vystant gatvių tinklą ir jo parametrus, transporto infrastruktūros objektų plėtra ir eismo saugumo miestelyje didinimas.

Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniais siekiama tobulinti ir vystyti Giedraičių miestelio gyvenamųjų vietovių vartotojų aprūpinimą vandens tiekimo, nuotekų tvarkymo, atliekų, elektros energijos, telekomunikacinių ryšių infrastruktūra, gerinti miestelio gyventojų gyvenimo kokybę, mažinti aplinkos taršą.

URBANISTINĖ PLĖTRA

8.	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
Sprendinio poveikis:			
	teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	Teigiamas ilgalaikis	Nenumatomas
	ekonominei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Nenumatomas
	socialinei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Nenumatomas
	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Teigiamas ilgalaikis	Nenumatomas

SOCIALINĖ – EKONOMINĖ APLINKA

9.	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
Sprendinio poveikis:			
	teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamo poveikio teritorijos vystymo darnai ir urbanistinei daliai nenumatoma
	ekonominei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamo poveikio ekonominei aplinkai nenumatoma
	socialinei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamo poveikio socialinei aplinkai nenumatoma
	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamo poveikio gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui nenumatoma

GAMTINĖ APLINKA			
10.	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
Sprendinio poveikis:			
	teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	Teigiamas ilgalaikis	Poveikis nenumatomas
	ekonominei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamas trumpalaikis
	socialinei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Poveikis nenumatomas
	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamas trumpalaikis
KULTŪROS PAVELDAS			
11.	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
Sprendinio poveikis:			
	teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	Teigiamas ilgalaikis	Poveikis nenumatomas
	ekonominei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamas trumpalaikis
	socialinei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamas trumpalaikis
	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamas trumpalaikis
SUSISIEKIMO SISTEMA			
12.	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
Sprendinio poveikis:			
	teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamas trumpalaikis gatvių rekonstrukcijos ir transporto infrastruktūros objektų statybos metu
	ekonominei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Poveikis nenumatomas
	socialinei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Poveikis nenumatomas
	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Teigiamas ilgalaikis – kraštovaizdžiui	Neigiamas trumpalaikis gamtinei aplinkai susisiekimo sistemos objektų apsaugos zonose
INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA			
13.	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
Sprendinio poveikis:			
	teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	Teigiamas ilgalaikis	Poveikis nenumatomas
	ekonominei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamas trumpalaikis
	socialinei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamas trumpalaikis
	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamas trumpalaikis